

HAMK

Häme University
of Applied Sciences

Tämä on rinnakkaisallenne alkuperäisestä artikkelista /
This is a self-archived version of the original article.

Version: Accepted manuscript / Final draft

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: /

To cite this article please use the original version:

Sipilä, A. (2024). Tuhojen ennakointia. *Metsälehti*

Makasiini, (5), 43.

Tuhojen ennakointia

Pidän oman metsäni suurimpina riskeinä hyönteis- ja myrskytuhoja. Tilannetta on seurattava aina myrskyjen jälkeen ja yleensäkin joka kevät. Kiersin toukokuussa kuviot, jossa puusto on vanhaa. Hain tuulenkaatoja, latvamurtoja ja kuusia, joissa oli rungoissa pihkavuotoja. Kaikki puita, jotka ovat kirjanpainajien lisääntymispaikkoja. Parikymmentä yksittäistä puuta sai kaatotuomion. Kahtena peräkkäisenä lauantaina kaadoin ja karsin puut. Lopputuloksena kolmisenkymmentä tukkirunkoa ja muutama motti polttopuurankaa.

En ole pystynyt perustelevaan itselleni, miksi minun pitäisi investoida tukkikärryyn ja kuormaimeen. Luotan näissä asioissa ostopalveluun, joten naapurin maanviljelijäisäntä teki lähikuljetuksen ja kävi keräämässä puut metsästä.

Tukit sahattiin ensimmäisellä lomaviikolla juhannuksen jälkeen lähellä sijaitsevalla kenttäsahtilalla. Aikaa kului nelisen tuntia ja erilaista sahatavaraa tuli puolisen kilometriä. Itse sahatettua puuta voi nykysäädösten mukaan käyttää omaan rakentamiseen kantavia rakenteita lukuun ottamatta. Niissä puutavaran pitää olla virallisesti lujuusluokiteltua eli CE-merkittyä. Vielä parikymmentä vuotta sitten omasta puutavarasta sai tehdä koko omakotitalon, mutta säännöt ovat tältä osin kiristyneet. Maalaistalon rakennuksissa on aina jotain korjattavaa ja kuivaa puutavaraa on oltava varastossa. Sahatavarasta on saatu vähän lisätulojakin, kun pieniä eriä lautaa ja kakkosnelosta on myyty sitä tarvitseville.

Sahauksen pinnat menivät metsäfirman energiapuukasaan, jotka haketetaan loppusyksystä. Polttopuita tuli kahdeksan säkillistä; niillä lämmitetään taloa ja saunaa.

Hyönteistuhojen tarkkailuun löytyy maastotarkastelun lisäksi muitakin vaihtoehtoja. Metsäkeskuksen sivuilta löytyy ilmainen verkkopalvelu, josta voi hakea kirjanpainajan iskeymälle alttiita alueita. Palvelu on varsin helppokäyttöinen, kun vain tietää omien metsiensä sijainnit.

Tuttu metsänomistaja käytti myös droneammattilaista tarkkailun apuna. Muutamassa tunnissa saatiin tarkastettua iso alue ja muistoksi tuli vielä hyvät kuvat eri-ikäisistä taimikoista ja kuvioista. Ja palvelu on luonnollisesti vähennyskelpoinen metsäverotuksessa.

Loppukesällä tarkistin kuviot vielä uudelleen. Puiden poisto näytti onnistuneen, koska uusia sairastuneita puita ei silmiin näkynyt. Yksittäisiä pystyyn kuolleita toki metsästä vielä löytyy. Puut, joista kuori on jo lähtenyt, eivät enää lisää kirjanpainajatuhoriskiä, vaan voivat toimia vielä kirjanpainajien vihollisten, kuten muurahaiskuoriaisten, lisääntymispaikkoina. Metsänomistuksen ainainen haaste on tasapainoilla ”hyvän ja pahan lahon” välillä. Yksittäiset lahoppuut ylläpitävät metsän monimuotoisuutta, mutta isot tuhoalueet heikentävät olennaisesti metsänomistuksen kannattavuutta.

Itselleni mielekäs lisäbonus syksyn maastoretkelle ovat sienet. Harvennetuilla kuvioilla kantarellit ovat selvästi lisääntyneet. Parhaat esiintymät ovat sijoittuneet poimijaystävällisesti eli ovat yleensä metsätien tai ajouran välittömässä läheisyydessä. Vanhemmat kuusikot ovat taas parasta suppilovahveromaastoa. Juuri nyt onkin monta hyvää syytä tutustua metsän tilanteeseen.

Antti Sipilä

Kirjoittaja on metsänomistaja ja metsänhoidon lehtori Hämeen ammattikorkeakoulussa